

Broj: 56-201/17-2

Podgorica, 9.03. 2017. godine

VLADA CRNE GORE

Generalnom sekretarijatu

PODGORICA

Povodom Predloga poslanika Demokratske Crne Gore u Skupštini Crne Gore (Popović Zdenke, Minić Valentine, Bogdanović Borisa, Šaranović Danila i Kolić Dženane) za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 176b Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15 ,42/15, 47/15, 56/16, 66/16 i 1/17), Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Poslanici Demokratske Crne Gore u Skupštini Crne Gore (Popović Zdenka, Minić Valentina, Bogdanović Boris, Šaranović Danilo i Kolić Dženana) podnijeli su Predlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 176b Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16 i 1/17).

U Inicijativi se ističe da je Zakonom o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, broj 42/15) odredbama čl. 54a i 54b koje su bile na pravnoj snazi do 17.01.2017.godine propisano : Žena koja rodi troje ili više djece ima pravo, ukoliko to želi, na doživotnu mjesečnu naknadu u visini 70% prosječne neto zarade u Crnoj Gori, ostvarene u godini koja prethodi godini ostvarivanja tog prava.Pravo iz stava 1 ovog člana stiče žena koja rodi troje djece i ostvari najmanje 25 godina radnog staža, odnosno žena koja rodi četvoro ili više djece i ostvari najmanje 15 godina radnog staža.Pravo iz stava 1 ovog člana ne može se koristiti za vrijeme trajanja radnog odnosa i isključuje mogućnost istovremenog korišćenja prava na penziju. Za vrijeme korišćenja naknade korisnici prava iz stava 1 ovog člana pripada pravo na zdravstveno osiguranje.Takođe je propisano članom 54b da žena koja rodi troje i više djece ima pravo, ukoliko to želi, na doživotnu mjesečnu naknadu u visini od 40% prosječne neto zarade u Crnoj Gori,

ostvarene u godini koja prethodi godini ostvarivanja tog prava. Pravo iz stava 1 ovog člana stiče žena koja rodi troje ili više djece, a koja se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje najmanje 15 godina.

U skladu sa citiranim zakonskim odredbama naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece u Crnoj Gori ostvarilo je oko 21000 korisnica toga prava”.

Takođe se navodi da je Skupština Crne Gore na sjednici od 29. decembra 2016.godine donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti objavljen u „Službenom list CG“, broj 1/17 od 9.01.2017.godine. Naznačenim zakonom, između ostalog, propisano je da žena koja rodi troje ili više djece ima pravo na mjesečnu naknadu u visini 264 eura (član 1 kojim je izmijenjen član 54a stav 1 osnovnog zakona); da žena koja rodi troje ili više djece ima pravo na mjesečnu naknadu u visini 144 eura (član 2 kojim je izmijenjen član 54b stav 1 osnovnog zakona). Takođe je propisano članom 176 b da „Lica koja su ostvarila pravo iz čl. 54a i 54b ovog zakona, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava, odnosno naknade u iznosu utvrđenim ovim zakonom. Rješenja o naknadama donijeta na osnovu čl. 54a i 54b ovog zakona, centri za socijalni rad uskladiće sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ustavom Crne Gore propisano je: da je svako obavezan da se pridržava Ustava i zakona (član 10 stav 2); da je vlast ograničena Ustavom i zakonom (član 11 stav 3); da svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda (član 19); da zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom (član 145); da zakon i drugi propisi ne mogu imati povratno dejstvo, te da izuzetno pojedine odredbe, ako to zahtijeva javni interes, utvđen u toku donošenja zakona, mogu imati povratno dejstvo (član 147 st.1 i 2) .

Odredba člana 176b navedenog zakona nije saglasna sa Ustavom Crne Gore iz razloga: što visina naknade majkama po osnovu rođenja troje ili više djece, koju su iste ostvarile primjenom odredbi čl.54a i 54b Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, broj 42/15) ne može biti umanjena primjenom citirane odredbe i što se radi u skladu sa zakonom stečenom pravu na doživotnu naknadu u iznosu 70% odnosno 40% prosječne neto zarade u Crnoj Gori ostvarene u godini koja prethodi godini ostvarivanja tog prava. Svako kršenje tog prava predstavljalo bi povredu pravne sigurnosti građana zajemčene Ustavom Crne Gore iz razloga što je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti koji sadrži osporene odredbe stupio je na snagu 17.01.2017.godine, pa bi njegova primjena na lica koja su prava iz čl.54a i 54b ostvarila do dana stupanja na snagu ovog zakona, predstavljala kršenje ustavnog principa zabrane povratnog dejstva. Ovo posebno ako se ima u vidu da, u smislu člana 147 stav 2 Ustava Crne Gore u postupku donošenja navedenog zakona nije utvrđeno postojanje javnog interesa za povratno dejstvo odredbi člana 176b zakona. Takvim zakonskim određenjem, suprotno Ustavu, krše se

principi pravne sigurnosti i zabrane povratnog dejstva zakona i povređuju stečena, zakonom zajemčena prava na doživotnu mjesečnu naknadu žena koje rode troje ili više djece u visini 70% odnosno 40% prosječne neto zarade u Crnoj Gori.

Zbog svega izloženog, odredbe člana 176b Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, nijesu sglasne sa Ustavom Crne Gore.

Saglasno naznačenom, predlažu da Ustavni sud Crne Gore, po ovom predlogu, donese odluku kojom će utvrditi da odredbe člana 176b Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti nijesu saglasne sa Ustavom Crne Gore i da prestaju da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda u „Službenom list Crne Gore“.

Odredbom člana 176b stav 1 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16 i 1/17) koji se osporava podnesenom inicijativom propisano je da lica koja su ostvarila pravo iz čl. 54a i 54b ovog zakona, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava, odnosno naknade u iznosu utvrđenim ovim zakonom. Stavom 2 navedenog člana propisano je da rješenja o naknadama donijeta na osnovu čl. 54a i 54b ovog zakona, centri za socijalni rad uskladiće sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Smatramo da osporena odredba Zakona nije nesaglasna sa Ustavom Crne Gore.

Naime, Ustavom Crne Gore, se ne jemče, niti utvrđuju vrste prava iz socijalne i dječje zaštite, uslovi koje neko lice treba da ispunjava da bi ostvarilo prava iz socijalne i dječje zaštite, uslovi pod kojima se stiče pravo, način utvrđivanja visine prava, njihovo uvećanje ili umanjeње, uslovi pod kojima prestaje, kao ni druga pitanja koja se tiču ostvarivanja prava.

Prava iz socijalne i dječje zaštite predstavljaju materijalna davanja i usluge, čiju vrstu i visinu država opredjeljuje Zakonom iz javnih prihoda, prema mogućnostima. To nadalje znači da država može mijenjati vrstu, oblike i visinu materijalnih davanja. Upravo zato ne može se dovesti u pitanje osporena odredba sa aspekta ustavnog načela zabrane retroaktivnosti.

Osim toga, osporenim odredbama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ustanovljena mjera ima za posljedicu uštedu finansijskih sredstava čime se, u javnom interesu, doprinosi makroekonomskoj stabilnosti i omogućava finansiranje drugih nadležnosti države koje su od opšteg interesa za sve građane, uključujući i korisnike naknada po osnovu rođenja troje ili više djece, posebno za socijalno najugroženije. Obzirom na navedeno u konkretnom slučaju, postojao je legitimni cilj da se osporenim odredbama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti smanji naknada po osnovu rođenja troje ili više djece.

Imajući u vidu iznijeto, predlažemo da Ustavni sud Crne Gore, donese rješenje kojim se ne prihvata Predlog podniet od poslanika Demokratske Crne Gore u Skupštini Crne Gore (Popović Zdenke, Minić Valentine, Bogdanović Borisa, Šaranović Danila i Kolić Dženane), za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 176b Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16 i 1/17).

MINISTAR
Kemal Purišić,s.r.